

Kerstmis in het oude romeinse rijk

Waar we het over hebben....

- De stalletjes in Rome (en in Napels en vele andere Italiaanse steden)
- De keizers in het jaar 0
- Het joodse volk onder de keizers 40vChr-70nChr
- Het kerstverhaal 60-70
- De eerste christenen in Rome 60-313-432
- Het stalletje

De stalletjes in Rome

tijdloos, van 25 maart tot 2 februari, hele jaar door, Maria en kind moet je zoeken

De kerststal van de vuilnisophalers

de vuilnisophalers in Rome bouwen al sinds 1950 met de rommel die ze vinden een kerststal in een van hun werkhallen

“In de dagen van keizer Augustus, geschiedde het dat...”:

- Een van de beste keizers van het grote Romeinse rijk (73vChr-14nChr)
- Noemde zich vredesvorst
- En lichtbrenger
- Noemde zich “heer van de wereld”
- Liet zich als god vereren

Heel de wereld onder zijn macht

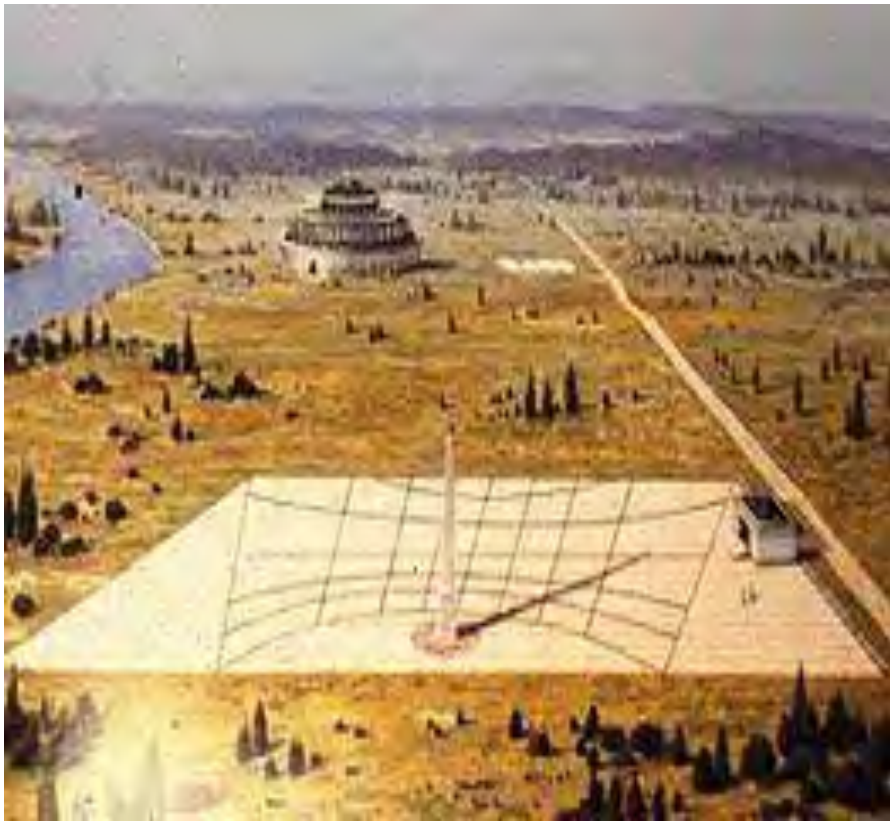

- één munt
- één taal
- één leger
- één regering
- één godsdienst?
- In 24 uur kon een bericht verstuurd worden naar alle uithoeken

De god van het licht

De god van de vrede

Apollo

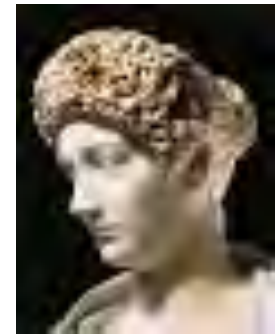
- 23 september
geboortedag van
Augustus
- 23 december wijst
de zon naar het
“Ara pacis”
- De zon keert terug

Een mens wordt tot god verklaard

Augustus wordt 'divus'

De tempel van Jerusalem

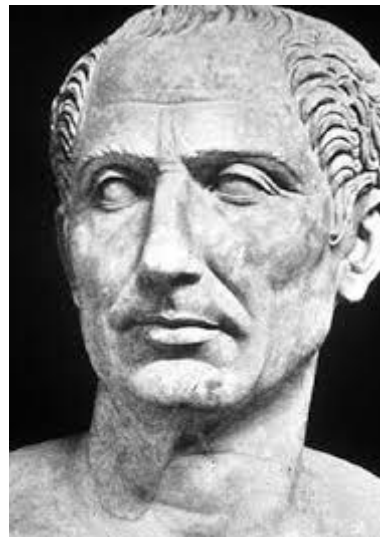

Julia, de
dochter van
de keizer
bezocht met
groot
vertoon de
tempel .

De keizer liet wekelijks offers voor hemzelf opdragen

Beelden en zeker Godenbeelden waren verboden.

Maar de keizer eiste dat in alle tempels van de wereld zijn beeld zou staan. En dat hij daar als god vereerd zou worden.

Koning Herodes (73-4 vChr) bemiddelde: er kwam geen beeld in de tempel en ook de munt werd uit de tempel geweerd. Er kwam apart tempelgeld: de sjekel

Verzet tegen de romeinen en hun bezetting

- Onder het joodse volk was grote weerstand tegen Herodes en de romeinen. Ze waren wreed en respectloos. Gelovige joden konden aan de romeinen niet gehoorzamen.
- Onder de zeloten kwam er een verzetsbeweging

60 joodse opstand
70 val van Jerusalem
73 val van Massada

“En het geschiedde in die dagen...”

Lukas rond het jaar 70

- Griekssprekend en schrijft voor grieken en romeinen
- Metgezel van Paulus
- Dokter
- Efese
- Kent Maria en kent Marcus, die hem over Jezus vertellen
- Vertelt over stalletje, kribbe herders en schapen

Mattheus rond het jaar 70

- Joods sprekend en schrijft voor joden
- Woont in Antiochie
- Heeft Jezus persoonlijk gekend
- De joodse geschiedenis en het Oude Testament zijn voor hem belangrijk
- Legt in het kerstverhaal grote nadruk op de rol van Jozef
- Vertelt over de ster, de driekoningen en koning Herodes
- Vertelt over de vlucht naar Egypte

In de tijd dat Lukas en Mattheus over Jezus gaan schrijven
is
Augustus dood en zijn de keizers schurken geworden

- Het is de tijd van keizer Nero
- De christenen in Rome worden opgejaagd en vervolgd.
- De catacombentijd begint

Petrus en Paulus en vele andere christenen zijn al vermoord

- Het graf van Petrus onder de Sint Pieter

Na het jaar 66 werden christenen...als lantaarnpalen gebruikt om het circus maximus en andere plaatsen in de stad te verlichten

Een mensenleven was niets waard

Bij de graven van hen die vermoord
zijn en in de villa's van rijke
medechristenen komt men bij
elkaar. Men leest de brieven van
Paulus en Petrus en de verhalen van
Jezus. Ze dromen van een andere
wereld en een ander rijk. Ze maken
radicale keuzes die bewondering en
onbegrip oproepen bij hun
medeburgers

In de catacomben en in de grafhuizen worden de eerste fresco's
over het leven van Jezus geschilderd.
En daarbij zijn ook de kerstverhalen!

De oudste afbeelding van Maria (150nChr)
“Een ster zal opkomen uit Jacob, een scepter uit Israël”
(profeet Balaäm. Num 24, 17)

De aanbidding van de wijzen

Heidense wijsgeren bekeren zich tot Christus

Zo was het onder de grond
maar...

hoe was het in die eerste eeuwen boven de grond?

Waar nu de Sint
Pieter staat was er
ooit een
bovengronds kerkhof
voor de rijke burgers.

Er blijken graven te
zijn van christenen.
Maar.... In het
geheim!

Een straat met grafhuisjes

Een christelijk graf voor heidenen niet te herkennen

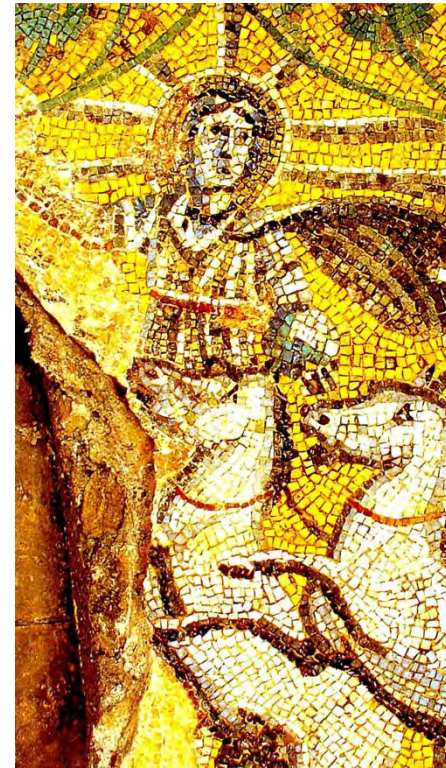
Jona, wonderbaarlijke visvangst en wijngaard

Maar nu 24 december sol invictus

Apollo... de god van het licht

Christus

En de christenen vertelden hun verhalen over 23-24 december

Het verhaal van de
oliebron:

Op 24 december van het jaar 0
borrelde er midden in de nacht
olie uit de grond van

Trastevere (het joodse getto).

Deze olie was geschikt om
lampen op te laten branden

Het werd voor de christenen
een heilige plaats. Midden in
de vervolgingstijd werd er al
een monumentje op geplaatst.

Het verhaal van Juno Moneta

- Juno was de beschermvrouwe van de stad (“moneta”).
- Haar tempel stond naast de tempel van Jupiter boven op het Capitool.
- Keizer Augustus liet aan de voeten van haar godenbeeld de munt slaan

De tempel van Juno Moneta

Het verhaal

- Keizer Augustus kreeg geen zoon en dus geen troonopvolger
- Op een dag ging hij bij Juno bidden
- En Juno verscheen hem en beloofde hem een “koningszoon” (die nooit uit hem geboren werd)
- De christenen, dit verhaal horend, lachten en wezen naar het Christuskind
- Ergens ver weg in het oosten, waar het licht opkomt, aan de rand van het rijk was op 24 december de zoon geboren

In 313 wordt alles anders keizer Constantijn

In hoc signo

De triomfbogen voor de keizers

Nero-Constantijn

Titus

Nu..... de triomfboog voor koning Christus
Hij neemt de plaats van de keizer in:
een nieuw rijk ontstaat

Maria vertelt aan Lukas
dat een engel haar vertelde dat ze moeder zou worden

- Maar wat is een engel???

(angelos = diakonos = minister)

Een 'angelos' komt naar Nazareth

Kijk naar de wol waarmee
Maria de kleertjes voor
haar kind maakt

Terug naar de oudste afbeelding van het kerstverhaal

Het kind van Maria regeert

“Wie aan een mensenkind komt.. Komt aan Mij”

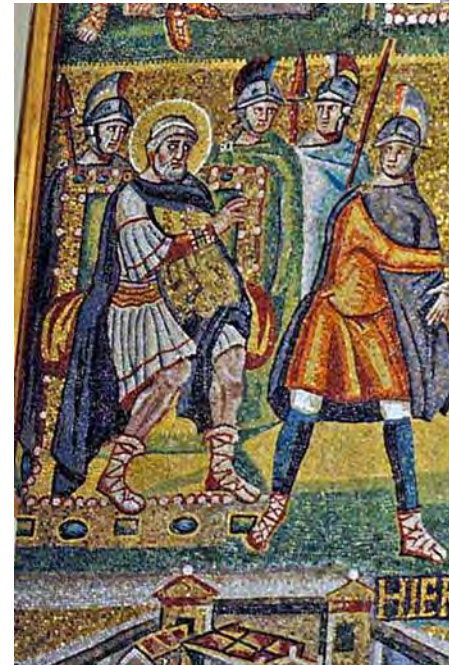
Maria is de ‘Theotokos’, de moeder van God

De kinderen die gedood worden worden

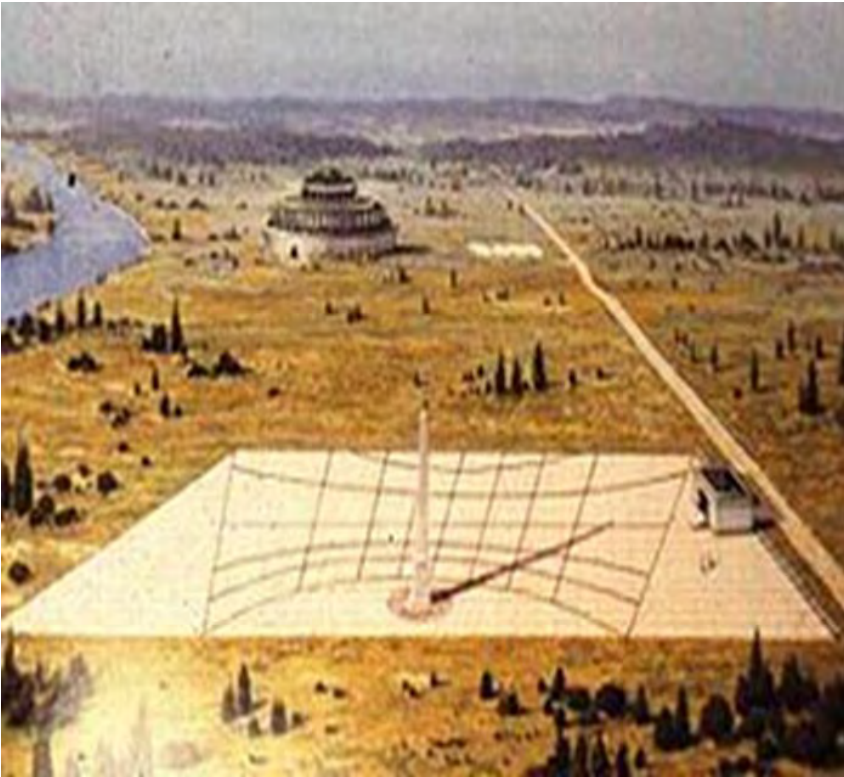

De Maria Maggiore, na concilie ven Efese in 432

Kijk nog eens naar het aureool

Op 24 december

Waar eens de keizer regeerde en bad om een koningszoon

En nu het stalletje

het begon met

Franciscus van Assisi 1182-1226

Pausen en keizers beheersten met macht en praal de wereld.

Franciscus zag hoe de kerk, de wereld, weer op nieuw zou moeten beginnen. Het was net als in het keizerrijk een bende. De paus waande zich een god.

Franciscus organiseerde in Greggo in 1223 een levende kerststal.

En al gauw verspreidde die traditie zich over centraal Italië en verder.

Bij de kerststal en het kind van Bethlehem beleven de Italianen het oude geloof dat het in deze wereld niet mag draaien om koningen en keizers die zich tot goden verheffen... het kind moet regeren. Het lijkt bij iedere romein met de moedermelk meegegeven...

Het gaat op deze wereld om de gewone mensen, de kleine mensen van de straat, dat er voor hen een veilig huis is, een kribbe, een herberg, dat er voor hen herders zijn en engelen, vrede op aarde.

Pax et bonum
Vrede en alle goeds

Zalig Kerstmis

